

Dorsseizoen gaat vlot van start

Opbrengsten vallen tegen

De kop is er af. In de eerste week van juli draaiden de maaidorsers hun eerste rondjes in de wintergerst en het graszaad. Zoals verwacht zijn de opbrengsten lager dan normaal. Maar het had erger gekund, zeggen een aantal zuidelijke telers. AkkerMagazine klom even bij hen op de combine.

Het is dat juni zo koud en nat is verlopen, anders was het een extreem vroege oogst geworden. Nu viel de oogst van de wintergerst niet eens zo heel vroeg, zeggen telers in Zuid-Limburg. Hier is het gewas nog altijd vast onderdeel van het bouwplan. Begin juli is een heel normale tijd om het gewas eraf te draaien. De opbrengsten vallen dit jaar niet mee. Op de lichte gronden moeten telers genoeg nemen met opbrengsten van rond de zeven ton per hectare, met hier en daar uitschieters naar beneden. Op de zwaardere percelen heeft het gewas langer over vocht kunnen beschikken en wordt ongeveer 8 ton per hectare gehaald. Niet slecht, gegeven de omstandigheden, al waren de telers de afgelopen jaren gewend aan opbrengsten van tien ton of meer.

Tweewas in graszaad

In het graszaad de oogst anderhalve week tot twee weken eerder begonnen dan normaal. De opbrengsten wisselen sterk. „Gemiddeld genomen gaan we uit van 25 procent minder opbrengst“, zegt Jos Maljaars van De Witte Agro, die voor graszaadfirma Barenbrug de

telers in Zeeuws-Vlaanderen begeleidt. Dat is de inschatting inclusief Engels raaigras, waarvan bij het ter perse gaan van dit blad het meeste nog geoogst moet worden. Het gevormde zaad heeft een prima grofste maar het gras heeft door gebrek aan water minder stengels gemaakt dan normaal. De regen in juni kwam te laat en leidde op veel plaatsen tot tweewas. Maljaars: „Dat levert weleens discussie op. Ga je dorsen, of laat je de tweede zetting ook nog uitgroeien? In theorie kan er nog een kwart bijgroeien, maar zeker in veldbeemd moet je daar niet op willen wachten. De kans is groot dat nieuw gevormd gras het vullen van de pluim verhindert. In dat geval heb je een zeer moeizame oogst en is het extra zaad allemaal afval. Daarbij loop je nog het risico dat je een deel van het eerstgevoormde zaad verliest.“ In Engels raaigras ligt de afweging anders. In de wat meer zaadvaste rassen kun je soms de gok nemen om de nieuwe aren te laten uitgroeien, aldus Maljaars. Ook voor Piet van der Linden van kweekbedrijf Innoseeds is het een regelmatig terugkerend gespreksonderwerp met zijn telers. „Het is zoeken naar een gulden middenweg tussen behoud van het oude zaad en de vorming

van nieuw. Per ras en per perceel maken we die afweging.“

Prijzen omhoog

Door het lage aanbod en de goede vraag zijn de prijzen voor graszaad flink gestegen. Hoezeer telers daar nu al van kunnen profiteren, is de vraag. De graszaadfirma's hebben een deel van het zaad al verkocht. Gecombineerd met de lagere opbrengst betekent dit dat het resultaat van de teelt, net als voorgaande jaren, dit jaar niet geweldig zal zijn. De graszaadfirma's zien in dat er hogere prijzen nodig zijn om voldoende telers geïnteresseerd te houden. Anders maken deze de overstap naar tarwe. Barenbrug heeft al aangekondigd de basisprijs voor komend seizoen met ongeveer dertig procent te verhogen. Daarbij kunnen telers bij sommige rassen kiezen voor een vaste bonus van driehonderd euro per hectare in plaats van het nu gebruikelijke participatiecontract. Hierdoor hoeven telers niet meer te wachten tot het einde van het handelssseizoen, maar krijgen zij voor de jaarwisseling hun geld.

Begin van druk seizoen

Een partij kuubskisten, een carnavalswagen en een bietenrooier moeten nog verwijderd worden uit de schuur van de familie Steinbusch in het Limburgse Voerendaal. Verder is de akkerbouw- en loonwerkersfamilie klaar voor de graanoogst. Na eerder onder de vlag van Boerenbond en Agerland te hebben geopereerd, collecteren zij dit seizoen met een Agrifirm-vlag aan de muur. Te beginnen met de wintergerst. Het ras Ketos, dat in Zuid-Limburg verreweg het grootste ras is, komt mooi droog binnen. Zoals verwacht is de opbrengst dit jaar ondergemiddeld. „Op de zwaardere percelen rond de acht ton per hectare, op de lichte gronden houdt het met zeven ton wel op”, zegt Ruud Steinbusch. „De afgelopen jaren waren we ruim tien ton gewend. Dan kan het saldo goed concurreren met tarwe.” Van de tarweopbrengsten durft hij nog geen schatting te maken. „Het wordt dit jaar geen topper, maar ik heb de indruk dat de gewassen nog aardig bijgetrokken zijn.”

Wintergerst voor vroege stoppel

Bovenop een heuvel bij de plaats Simpelveld draait Henri Kremer de eerste omtocht over een perceel wintergerst. Hoewel het gewas hier en daar nog groenig oogt, kwam een handmonster de dag ervoor uit op 13,2 procent vocht. „Dan moeten we toch maar aan de gang”, zegt hij. Het is voor de Limburgse akkerbouwer een beetje schipperen op dit perceel. Op de kiezelkoppen heeft het gewas geleden van de droogte en is het goed rijp. Op de lagere perceelsdelen, met ‘kleefarde’, is het gewas nog maar nauwelijks rijp, maar is de opbrengst beter. Kremer oogst met een vrij jonge Claas maaidorser, die hij deelt met twee andere telers. De machine krijgt jaarlijks honderd hectare voor zijn kiezen. De eerste klus van het jaar is deze 7,5 hectare wintergerst. „Ik teel het gewas graag omdat de grond dan vroeg vrij is. Dan weet je zeker dat er mest en een groenbemester op kan.”

Karwij profiteert van mooi voorjaar

In de Zeeuwse plaats Hoek is de familie Haak bezig met de oogst van een perceel eerstejaars karwij. De opbrengst valt ze mee; naar schatting ergens tussen de 3.000 en 3.500 kilo per hectare. De droogte heeft wel iets opbrengst gekost, maar bij karwij is het weer tijdens de bloei doorslaggevend. Omdat het toen zonovergoten was, zijn de schermen van voor tot achter gevuld met zaad. Wel staat er veel onkruid in het perceel. De onkruidbestrijding is mislukt. De chauffeur van de maaidorser laat dan ook een lange stoppel staan en het het gewas blijft niet staan voor een tweede oogst.

Mooie veldbeemd eindigt matig

Dicht bij de Zeeuwse plaats Biervliet dorsen twee combines een perceel veldbeemd van maatschap Buysse-Haverbeke. Het gaat om het ras Barhelene, een luxe gazontype van veredelaar Barenbrug. Samen met teeltbegeleider Jos Maljaars van Barenbrug beoordeelt Reggie Buysse het dorswerk. Conclusie: de zeven moeten nog ietsje dichter, want er komt te veel rommel mee.

De zwadjes ogen erg dun. Maljaars: „Dit perceel was in het voorjaar een plaatje. Maar het gewas is door de droogte te veel geremd in zijn groei. Daar komt nog eens bij dat we besloten hebben om met Hussar en Moddus te spuiten. Achteraf gezien is dat teveel van het goede geweest.“ De nieuwe aren die het gewas na de regen van juni nog gevormd heeft (zoals de linker aar op detailfoto), kwamen helaas te laat.

Fakkelgras

Bij de familie De Hulster in Biervliet is het telen van graszaad met de papelepel ingegoten. Aan het land kun je al aflezen dat hier precieze mensen wonen. Sjakkie de Hulster loodst zijn New Holland-combine beheerst door een perceel fakkelgras, een luxe grastype dat slechts door een handjevol telers wordt verbouwd. „Er zijn geen middelen in toegelaten, dus je moet schone grond hebben. Helaas stond er nogal wat Italiaans raaigras in. Ik heb dan ook aardig wat handwerk moeten doen.“ De Hulster hoopt op een normale opbrengst van rond de driehonderd kilo per hectare. „Gelukkig dorsen we ook wel eens het dubbele. In zulke jaren kunnen we goed aan de teelt verdienen.“ Van de andere grassen heeft hij nog geen uitslagen. Een perceel tweedejaars veldbeemd leek prima, een vijfdejaars veldbeemd deed het beduidend minder.

Vroeg Engels raai mooi droog

„Dit is mijn veertigste seizoen op de maaidorser“, zegt Jacob Mol uit Sint Maartensdijk op Tholen (Zld). Hij dorst een perceel Engels raaigras voor zijn zoon, die het bedrijf runt. Met een gangetje van 3,7 kilometer per uur haalt hij een capaciteit van ruim een hectare per uur. Het zaad is met 10,6 procent vocht goed droog en ook de opbrengst lijkt niet tegen te vallen. De veldbeemd die hij de dag ervoor dorste, was wel slecht, voegt hij daar aan toe. Achter de combine volgt op gepaste afstand de fouragehandelaar die de zwaden uiteenschudt om het hooi sneller te laten drogen. Hij hoopt dezelfde dag nog te kunnen persen. Het hooi is verkocht voor 450 euro per hectare.

